HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Tallinna Haridusamet

27.04.2026 nr 9.5-2.2/25-26/27/15

Tallinna Mahtra Põhikooli haldusjärelevalve õiendi kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1], põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 84 lõike 1, § 87 lõigete 1, 2 ja 6 ning haridus- ja teadusministri 11.09.2025 käskkirja nr 215 „Volituste andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Tallinna Mahtra Põhikooli haldusjärelevalve õiendi (lisatud).

2. Kooli pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.

3. Haldusjärelevalve õiendis tehtud ettekirjutuste tähtajaks täitmata jätmisel võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada kooli pidajale sunniraha kuni 9600 eurot vastavalt asendustäitmise ja sunniraha seadusele.

4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Hille Voolaid
järelevalveosakonna nõunik

Koopia: Tallinna Mahtra Põhikool

735 0109
hille.voolaid@hm.ee

LISA 1
KINNITATUD
Haridus- ja Teadusministeeriumi
järelevalveosakonna nõuniku korraldusega
„Tallina Mahtra Põhikooli
haldusjärelevalve õiendi kinnitamine“

TALLINNA MAHTRA PÕHIKOOLI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Tallinna Mahtra Põhikool (edaspidi *kool*) on Tallinna Haridusameti (edaspidi *pidaja*) hallatav munitsipaalõppeasutus aadressil Mahtra tn 60, 13812 Tallinn.

2. Haldusjärelevalvet teostati koolis Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna nõuniku 7.01.2026 korralduse nr 9.5-1/26/102 „Haldusjärelevalve algatamine Tallinna Mahtra Põhikoolis“ alusel.

3. Järelevalves selgitati, kas koolis on eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamisel lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, riiklikus õppekavas ning teistes õigusaktides sätestatust; kas õppe- ja kasvatusala töötajate riigikeeleoskus vastab kehtestatud nõuetele ning kas eesti keele ja eesti keeles aineid õpetavad õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise või metoodikakoolitusi; kas koolis hinnatakse eesti keele ja eestikeelse aineõppe kvaliteeti ja tulemuslikkust ning kavandatakse sellest lähtudes arendustegevusi.

4. Järelevalvet eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamise üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna nõunikud Mare Tamm ja Hille Voolaid ning Keeleameti keelepoliitika elluviimise ja arendamise osakonna peainspektor Roman Kallas.

5. Järelevalve algas 06.04.2026.

6. Järelevalves vesteldi eesti keele õppe korraldusest kooli juhtkonnaga, õpilastega, õpetajatega ning pidaja, õppenõukogu, õpilasesinduse ja hoolekogu esindajatega, tutvuti kooli dokumentatsiooniga ja õppekeskkonnaga, võrreldi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekandeid.

KOKKUVÕTE

Koolis toimub õpe 1.–9. klassis. Järelevalve ajal õppis koolis 658 õpilast, neist 607 haridusliku erivajadusega, ning töötas 72 õppe- ja kasvatusala töötajat.

Kooli õppekorralduse aluseks on kooli õppekava. Õppekava üldosa vajab täiendamist, samuti vajavad täiendamist keele ja kirjanduse, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete, tehnoloogia ja kehalise kasvatuse valdkondade kavad ja ainekavad.

Kooli arengukava on koostatud perioodiks 2026–2028. Seatud on kolm strateegilist eesmärki ning tegevuskava essmärkide täitmiseks. Tegevuskavas on esitatud tegevused õppeaastati, määratletud baas- ja sihttase, tegevusnäitajad, vastutajad. Eesti keele õppega seonduvalt on toodud välja baas- ja sihttase eesti keele õppes. Arengukavas on esitatud ka riskid ja nende juhtimiseks rakendatavad tegevused.

Kooli arengukava koostamisel on arvestatud sisehindamise tulemustega. Välja on toodud, et tasemetööde ja põhikooli lõpueksamite tulemused viitavad mahajäämusele, eriti eesti keeles kui teises keeles. Keskmiselt saavutab B1 keeleoskustaseme vaid ligikaudu viiendik 9. klassi õpilastest. Õpilasuurimuse 2024 andmetel tajuvad õpilased õppimist keerulisena ning kasutavad madala tõhususega õpistrateegiaid, mis on seotud vähese õpimotivatsiooni ja nõrkade õpitulemustega.

Riiklike eksamite tulemused näitavad, et koolis on eesti keele teise keelena riikliku lõpueksami tulemus olnud püsivalt alla Eesti keskmise ning vahe on pigem suurenenud. Eesti keel teise keelena ja matemaatika kui kohustuslikud eksamiained näitavad, et arvestatav osakaal lõpetajatest ei ole suutnud viimastel õppeaastatel vähemalt rahuldavat tulemust saavutada. Kooli lõpetajatest vähemus on suutnud saavutada eesti keeles teise keelena B1-taseme. Koolis on vähe (ja kahaneva trendiga) neid, kes suudavad saavutada eksamil väga hea tulemuse (vähemalt 90%). Keskmine tulemuse langus, mitterahuldava tulemuse saanute osakaalu kasv ning väga hea tulemuse saavutanute osakaalu langus võib viidata süsteemsetele probleemidele õppimises ja õpetamises.

Koolis on koostatud eestikeelsele haridusele ülemineku tegevuskava 2024–2030, mis sisaldab hetkeolukorra kirjeldust ja planeeritavaid tegevusi õppeaastate lõikes. Tegevuskava täitmist on analüüsitud. Kui 2024/2025. õppeaastal tõsteti eestikeelse aineõppe maht vähemalt 40%-ni kõigis vene õppekeelega klassides, siis 2025/2026. õppeaastal suurendati see osakaal 60%-ni. Õppeaastast 2027/2028 kavandab kool üleminekut täies mahus eestikeelsele õppele. Koolis on analüüsitud eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava täitmist.

Jaanuaris 2026 on koostatud ülevaade eesti keel teise keelena lähtetasemetestide tulemustest, millest selguvad eestikeelse õppe nõrgad kohad. Analüüsis on esitatud nii olukorra kirjeldus kui tugevused ja parendustegevused.

Kooli töökeeleks on eesti keel – üritused, koosolekud ja ametlik kirjavahetus toimuvad eesti keeles.

Tunnivaatlused näitasid, et koolis ei kasutata aktiivõppemeetodeid järjekindlalt, tõhusalt ja märkimisväärses ulatuses. Vaadeldud tundides üldjuhul puudusid õpilastel võimalused puutuda kokku ajakohase probleem- ja/või avastusõppega ning osaleda spontaanset eneseväljendust arendavates ajurünnakutes. Kasutati peamiselt kuulamise ja lugemise arendamist, vähem tähelepanu pöörati rääkimisele ja kirjutamisele, kuid õpilaste eestikeelne eneseväljendusoskus areneb eeskätt loomulikus keelekeskkonnas ning eestikeelse aineõppe laiendamise kontekstis. Õpetajad eelistavad traditsioonilisi metoodilisi võtteid, kuid üleminek eestikeelsele aineõppele nõuab eesti keele õpetamise metoodika ajakohastamist.

Arenguvestlusi ei ole viidud läbi süsteemselt, järelevalves ei esitatud tõendeid, kust nähtuks, et arenguvestlused oleks läbi viidud kõigi õpilaste ja nende seaduslike esindajatega.

Koolis ei ole tagatud logopeedi ja psühholoogi teenus, eripedagoogi teenus ei ole piisav. Koolis on vajalik tagada õpilastele kõikide tugispetsialistide teenus, et toetada õpilase arengut, võimetekohast õppimist ja sotsiaalseid oskusi ning ennetada õpilase õpitulemuste saavutamist ja õppimiskohustuse täitmist tekitavad probleeme.

Kvalifikatsioon vastas nõuetele 72-st õppe- ja kasvatusala töötajast 34-l (47%). Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt ei ole piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Kõigi õppe- ja kasvatusala töötajate riigikeeleoskus vastas kehtestatud nõuetele. Kahele kategooriatunnistusega õpetajale on Keeleamet soovitanud keeleeksami sooritamist.

Kokkuvõttes saab tuua välja, et koolis on üleminekuklassides mindud üle eestikeelsele õppele. Eestikeelsele õppele üleminekut on analüüsitud, on kirjeldatud olukorda, hinnatud riske ja planeeritud parendustegevusi, kuid õppetöö korraldus ei anna kindlust, et õpilased saavutavad kooliastme lõpuks eestikeelses õppes ettenähtud õpitulemused. Seda näitavad nii riiklike eksamite tulemused, koolis läbi viidud testid kui järelevalves toimunud tunnivaatlused. Koolis ei ole tagatud kvalifitseeritud õpetajate piisavus, täiustamist vajab õppemetoodika, jätkuvat analüüsimist õppekorraldus. Õpilaste toetamiseks on oluline tagada koolis tugiteenused, sh kõigi tugispetsialistide teenuse kättesaadavus, arenguvestluste läbiviimine kõigi õpilaste ja nende seaduslike esindajatega. Tähelepanu vajav on õpilaste õppimiskohustuse täitmine ja lastevanemate kaasamine ning selles osas vajab kool pidaja tuge.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Kooli õppekava ja õppekorraldus

1.1. Riiklike õppekavade alusel peab kool koostama õppekava (edaspidi *kooli õppekava*), mis on koolis õpingute alusdokument ja milles eelkõige tuuakse välja kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames[1]. PGS[2] sätestab, et kooli õppekava kehtestab direktor, esitades õppekava või selle muudatused enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õppenõukogule ja õpilasesindusele. Kooli õppekava koostamises peavad osalema kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud ning vajadusel teised koolitöötajad. Kool peab kaasama õppekava koostamisse õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid. Kooli õppekava koostamise, rakendamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab direktor[3].

Järelevalves esitati õppekava, mis on kehtestatud direktori käskkirjaga[4]. Õppekava on eelnevalt esitatud arvamuse avaldamiseks õppenõukogule[5], hoolekogule[6] ja õpilasesindusele[7].

Õppenõukogu protokollis on märgitud, et otsustati kiita heaks uuendatud õppekava, õpilasesindus on otsustanud õppekava muudatused kiita heaks. Hoolekogu protokollis otsus ning selle faktiline ja õiguslik alus puuduvad.

Haldusmenetluse seadus[8] (edaspidi *HMS*) sätestab, et haldusakti põhjenduses tuleb märkida haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus.

1.2. PGSi[9] kohaselt peab kool avalikustama kooli õppekava oma veebilehel ja looma koolis võimalused nendega tutvumiseks paberil.

Kooli õppekava üldosa ja ainekavad on kooli veebilehel[10] avalikustatud.

1.3. PGS ja PRÕK sätestavad nõuded kooli õppekavale.
Kooli õppekava üldosa ei ole kooskõlas PGSis ja PRÕKis sätestatuga ja vajab täiendamist.

---

[1] Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (PGS), § 17 lg 1; Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ (PRÕK), § 24 lg 1.
[2] PGS, § 17 lg 2; PGS, § 71 lg 2 p 2; PGS, § 73 lg 1[1] p 3.
[3] PRÕK, § 24 lg 3.
[4] Direktori 10.03.2026 käskkiri nr 2-1/35 „Kooli õppekava kehtestamine“.
[5] Õppenõukogu 04.03.2026 koosoleku protokoll nr 3.
[6] Hoolekogu 17.02.2026 koosoleku protokoll nr 25/26 002.
[7] Õpilasesinduse 03.03.2026 koosoleku protokoll nr 5.
[8] HMS, § 56 lg 2.
[9] PGS, § 69 lg 1.
[10] https://mahtrakool.edu.ee/dokumendid/, 06.04.2026.

1.3.1. PGS[11] sätestab, et õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpingute arvestamise aluseid kirjeldatakse vastavalt riiklikes õppekavades sätestatule kooli õppekava üldosas. Kooli õppekava üldosas puudub mitteformaalõppe ja teises haridusasutuses läbitud õpingute arvestamise kord.

1.3.2. PRÕK[12] sätestab, et kooli õppekava üldosas tuleb tuua välja vaba tunniressursi kasutus ja põhjendused. Tõstetud on matemaatika tunnimahtu, kuid puudub selgitus, millised on täiendavad tegevused kohustuslike õppeainete suurenenud tunnimahu raames. Kooli õppekava üldosas ei ole kirjeldatud, milleks kasutatakse lisatud kohustuslike tundide mahtu. Näiteks I kooliastmes on lisatud neli matemaatikatundi.

1.3.3. PRÕK[13] sätestab, et kool võib viie palli süsteemi asemel kasutada koolisiseselt teistsugust hindesüsteemi, kasutatav hindesüsteem ja hinnete viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted tuleb sätestada kooli õppekavas. Kooli õppekavas ja hindamisjuhendis teisendamist kirjeldatud ei ole.

1.3.4. PRÕK[14] sätestab, et hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord määratakse kooli õppekavas. Kooli õppekava üldosas ja hindamisjuhendis korda kirjeldatud ei ole.

1.3.5. PRÕK[15] sätestab, et kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kord õppeaastas toimuval arenguvestlusel kooli õppekavas kehtestatud korras. Kooli õppekavas puudub käitumise ja hoolsuse tagasisidestamine arenguvestlusel.

1.4. Ainevaldkonnakavad

Keele ja kirjanduse, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete, tehnoloogia ja kehalise kasvatuse valdkondade kavad ja ainekavad vajavad täiendamist.

1.4.1. Põhikooli keele ja kirjanduse valdkonnakavas ei vasta PRÕKi[16] nõuetele kirjanduse ja eesti keele teise keelena ainekava. Kirjanduse ainekava on koostatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel, eesti keel teise keelena ainekava on kohati loetamatu, I ja II kooliastme sihttasemed ei vasta riiklikele eesmärkidele.

1.4.2. Põhikooli matemaatika valdkonnakavas ei vasta PRÕKi[17] nõuetele valdkonnakava üldosa ja matemaatika ainekava. Ainevaldkonna üldosas puuduvad matemaatika õppeaine kaudu kujundatavate üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise kirjeldused. Ainekavas puuduvad osaliselt I ja II kooliastme õpitulemused.

1.4.3. Põhikooli loodusainete valdkonnakavas ei vasta PRÕKi[18] nõuetele valdkonnakava üldosa, loodusõpetuse, bioloogia, geograafia, füüsika ja keemia ainekava.

1.4.4. Põhikooli sotsiaalainete valdkonnakavas ei vasta PRÕKi[19] nõuetele valdkonnakava üldosa, inimeseõpetuse, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse ainekava. Valdkonnakava üldosas puuduvad lõimingu näited läbivate teemade ja teiste ainevaldkondadega.

1.4.5. Põhikooli tehnoloogia valdkonnakavas ei vasta PRÕKi[20] nõuetele valdkonnakava üldosa, käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogia ainekavad, mis on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.

1.4.6. Põhikooli kehalise kasvatuse valdkonnakavas ei vasta PRÕKi[21] nõuetele valdkonnakava üldosa ja kehalise kasvatuse ainekava. Valdkonnakava üldosas puuduvad liikumisõpetuse kaudu kujundatavate üldpädevuste arengu toetamise viisid. Kehalise kasvatuse ainekavas puudub õppesisu lahtikirjutus klassiti. 1. ja 2. klassi õpitulemused ei vasta ainevaldkondlikele põhimõtetele.

[11] PGS, § 17 lg 5; PRÕK, § 15 lg 11.
[12] PRÕK, § 24 lg 6 p 2.
[13] PRÕK, § 21 lg 4.
[14] PRÕK, § 19 lg 4.
[15] PRÕK, § 19 lg 3.
[16] PRÕK, lisa 1.
[17] PRÕK, § 24 lg 7 ja PRÕK, lisa 5.
[18] PRÕK, lisa 4.
[19] PRÕK, § 24 lg 7 ja PRÕK, lisa 6.
[20] PRÕK, lisa 7.
[21] PRÕK, § 24 lg 7 ja PRÕK, lisa 2.

PGS[22] sätestab, et õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit. Õppetunni võib jagada mitmeks osaks ning kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest, ilma vahetunnita.

Koolis on liidetud kaks arvestuslikku õppetundi, kokku pikkusega 80 minutit, kooli õppekavas ei ole kirjeldatud, kuidas tagatakse juhendatud õppe maht.

Kooli õppekavas puuduvad viited põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale[23].

Kvaliteedijuht selgitas, et koolis on üks õpilane, kellele kooliväline nõustamismeeskond on soovitanud lihtsustatud õppekava, kuid kes lapsevanema soovil õpib õppeaasta lõpuni riikliku õppekava alusel.

1.5. PGSi[24] kohaselt peab kooli direktor kehtestama päevakava, mis peab kajastama õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu pikapäevarühmas, ringides ja stuudiotes korraldatavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust. PRÕK[25] sätestab, et õppe ja kasvatuse korralduse aeg ja viisid määratakse kooli õppekavas, kooli päevakavas ja tunniplaanis, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud ja käesolevas määruses kehtestatud nõuetest.

Kooli päevakava on direktor kehtestanud[26]. Päevakava kehtestamise aluseks on märgitud lisaks PGSile ka sotsiaalministri 27.03.2001. a määruse nr 36 „Tervisekaitsenõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele“ § 6, § 8 lõige 1 ja lõige 2. Eelnimetatud määrus on kehtetu alates 01.09.2025.

1.6. PGS[27] sätestab põhikooli õpilaste arvud klassis ja õpperühmas. Klassi täitumuse ülemine piirnorm põhikoolis on 24 õpilast[28]. Kui õpe on korraldatud õpperühmadena, kohaldatakse ka õpperühmadele klassi täitumuse ülemist piirnormi. Kooli pidaja[29] võib erandjuhul direktori ettepanekul[30] ja hoolekogu nõusolekul[31] suurendada õpilaste arvu üle piirnormi üheks õppeaastaks konkreetses klassis juhul, kui kõik tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud.

Järelevalve ajal[32] õppis koolis 658 õpilast. Klassi täitumuse ülemine piirnorm oli ületatud neljas klassis (5.A – 25, 6.A – 25, 7.C – 25, 7.B – 26).

Hoolekogu protokollist[33] selgus, et hoolekogu on andnud nõusoleku piirnormide suurendamiseks klassides 2.A (27), 2.J (25), 5.A (26), 5.H (25), 5.J (26), 7.B (26), 7.C (25). Hoolekogu nõusolek õpilaste arvu suurendamiseks puudus 6.A klassis.

Pidaja on klassi täitumuse ülemised piirnormid 2025/2026. õppeaastaks kehtestanud[34]. Pidaja kehtestatud piirnormid on kooskõlas hoolekogus kinnitatuga, õpilaste piirarvu 6.A klassis suurendatud ei ole.

---

[22] PGS, § 24 lg 5.
[23] Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrus nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“.
[24] PGS, § 25 lg 6.
[25] PRÕK, § 15 lg 1.
[26] Direktori 25.06.2026 käskkiri nr 2-1/33.
[27] PGS, § 26.
[28] PGS, § 26 lg 1.
[29] PGS, § 26 lg 3
[30] PGS, § 71 lg 2 p 7.
[31] PGS, § 73 lg 1¹ p 4.
[32] EHIS, 06.04.2026.
[33] Hoolekogu 28.08.2025 koosoleku protokoll nr 3.
[34] Tallinna Haridusameti juhataja 22.10.2025 käskkiri nr T-7-1/25/569.

Direktori sõnul ei ole pidajale taotlust esitatud, sest tegemist oli õpilasega, kes asus kooli õppima oktoobrist.

1.7. PGS[35] sätestab, et arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja. Kui kool ei ole saanud õppimiskohustusliku õpilase seadusliku esindajaga arenguvestluse aja kokkuleppimiseks kontakti või seaduslik esindaja ei ole teist korda ilmunud arenguvestlusele kokkulepitud ajal, teavitab kool sellest õpilase elukohajärgset valla- või linnavalitsust, kes vajaduse korral rakendab meetmeid lapse õiguste kaitsmiseks. Vajaduse korral ja teovõimelise õpilase nõusolekul kaasatakse arenguvestlusesse ka tema seaduslik esindaja. Arenguvestluse korraldamise tingimused ja korra peab kehtestama kooli direktor[36], esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule[37] ning hoolekogule[38].

Järelevalves esitati esmalt dokument pealkirjaga „Tallinna Mahtra Gümnaasiumi õpilase arenguvestluse läbiviimise kord“[39]. Korrale oli märgitud, et see on kinnitatud õppenõukogu otsusega. Seadusest tulenevalt peab korra kehtestama kooli direktor. Kui dokumendi on kehtestanud selleks pädevust mitteomav organ, on kord kehtetu.

Järelevalvemenetluse ajal kinnitas[40] direktor arenguvestluste läbiviimise korra. Kord oli eelnevalt esitatud õppenõukogule[41] ja hoolekogule[42].

Järelevalves ei esitatud dokumente, mis tõendaksid, et arenguvestlused oleks viidud koolis läbi viisil, et seal oleksid alati osalenud õpilane, klassijuhataja ja lapse seaduslik esindaja.

Kvaliteedijuhi sõnul peetakse arvestust arenguvestluste toimumine kohta e-Koolis. Vanemate vestlusel osalemist vanemate poolt ei dokumenteerita, arvestust peab e-Koolis klassijuhataja. Koolis teatakse, kes vanematest osalevad, kes mitte. Hinnanguliselt on kolmandik lastevanematest aktiivsed, kolmandik osalevad, kolmandik vanematest ei tunne huvi.

Õpilasesinduse liikmetest vestlusel osalenud kuuest õpilasest kolm kinnitasid, et nendega on viidud läbi arenguvestlus, kus osalesid õpilane, lapsevanem, klassijuhataja. Kolm õpilast märkisid, et nendega ei ole toimunud arenguvestlust.

Märgime, et kui kool ei ole saanud õppimiskohustusliku õpilase seadusliku esindajaga arenguvestluse aja kokkuleppimiseks kontakti või seaduslik esindaja ei ole teist korda ilmunud arenguvestlusele kokkulepitud ajal, peab kool teavitama sellest õpilase elukohajärgset valla- või linnavalitsust, kes vajaduse korral rakendab meetmeid lapse õiguste kaitsmiseks.

1.8. **Ettepanekud direktorile**

1.8.1. Juhtida hoolekogu tähelepanu vajadusele märkida protokolli päevakavas olnud teemade puhul vastu võetud otsused ning otsuste faktilised ja õiguslikud alused vastavalt seaduses sätestatule.

1.8.2. Sätestada kooli õppekavas lihtsustatud õppel olevate õpilaste õppekorraldus, tagamaks vajadusel lihtsustatud õppekava kohese rakendamise võimalus.

1.8.3. Tagada arenguvestluste dokumenteerimine viisil, et tagasiulatuvalt oleks võimalik tõendada, et arenguvestlustel osalesid nii õpilane, klassijuhataja kui õpilase seaduslik

[35] PGS, § 37 lg 6.
[36] PGS, § 37 lg 7; PGS, § 71 lg 2 p 9.
[37] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 8.
[38] PGS, § 73 lg 1^1 p 11.
[39] Õppenõukogu 31.05.2011 koosoleku protokoll nr 84.
[40] Direktori 09.04.2026 käskkiri nr 1-2/17 „Arenguvestluste korraldamise tingimused ja kord“.
[41] Õppenõukogu 30.03.2026 koosoleku protokoll nr 4.
[42] Hoolekogu 02.04.2026 koosoleku protokoll nr 3.

esindaja, ning kui õpilase seadusliku esindajaga ei ole saadud kontakti, on sellest teavitatud kohalikku omavalitsust.

1.9. **Ettekirjutused pidajale**

1.9.1. Tagada kooli õppekava üldosa ja ainevaldkonnakavade kooskõla põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusega nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ning lähtudes käesoleva õiendi punktides 1.3 ja 1.4 ning selle alapunktides kirjeldatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

1.9.2. Tagada arenguvestluste läbiviimine kooskõlas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõigetega 5 ja 6, mille kohaselt peavad osalema arenguvestlusel õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

1.9.3. Lähtuda õpilaste klassi täitumuse ülemise piirnormi suurendamisel põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 26 lõikes 3 sätestatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

2. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate riigikeeleoskuse vastavus nõuetele

2.1. Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate riigikeeleoskuse vastavust PGSis[43] sätestatud nõuetele ja võrreldi EHISesse[44] kantud andmete vastavust tõendavatele dokumentidele.

Järelevalve ajal töötas koolis 72 õppe- ja kasvatusala töötajat, neist riigikeeleoskus vastas kehtestatud nõuetele kõigil (100%). Kahel õpetajal on D-kategooria keeletunnistus. Keeleameti hinnangul[45] vastab nende keeleoskus ametikoha nõudele. Keelekontrollis (19.05.2025, 05.03.2026) on soovitatud neil sooritada lähiajal eesti keele C1-taseme eksam.

Direktori sõnul on ühel juhul tegemist väga hea pedagoogiga, kes on käinud eksamil, aga C1-taseme eksami sooritamine ei ole õnnestunud. Pidaja lisas, et töötaja reaalne keeleoskus on väga hea. Teine õpetaja töötab ainult vene õppekeelega klasside õpilastega ja lahkub õppeaasta lõppedes koolist.

Eestikeelsele õppele ülemineku aruandes[46] on märgitud, et koolis toimub kord nädalas keelekohvik, mida viib läbi keelekümblusjuht. Osalejate arv on 18. Keelekohvik pakkus õpetajatele võimalust praktiseerida eesti keelt mitteametlikus ja toetavas keskkonnas. Kooli poolt eraldi eesti keele kursuseid õpetajatele ei korraldatud. Kaks õpetajat osalesid B1-taseme eesti keele kursusel, mis olid suunatud lapsevanematele ning toimusid alates septembrist kaks korda nädalas. Lisaks osalesid kuus õpetajat keelekursustel väljaspool kooli.

Direktori sõnul võimaldati 2022. ja 2023. aastal kõigil õpetajatel õppida koolis eesti keelt. 2024. aastal võttis juhtkond vastu otsuse, et koolis keelekoolitusi ei korraldata. Osalemist keelekursustel väljaspool kooli võimaldatakse.

Kooli töökeeleks on eesti keel – kõik üritused, koosolekud ja ametlik kirjavahetus toimuvad eesti keeles. Õpetajaid julgustatakse kasutama eesti keelt ka vahetundides ja kooliüritustel kolleegidega suhtlemisel.

Kvalifikatsioon vastas nõuetele 72-st õppe- ja kasvatusala töötajast 34-l (47%). Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt ei ole piisav, et tagada kooli õppekavas määratud

[43] PGS, § 74[1].
[44] EHIS, 06.04.2026.
[45] Keeleamet, 11.03.2026.
[46] Ülemineku aruanne, juuni 2025.

õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine. Koolil on kehtiv ettekirjutus[47], mille täitmise tähtaeg on 01.09.2026.

2.2. Määruse[48] kohaselt esitavad alus-, põhi-, üldkesk-, kutsekesk- ja kõrghariduse omandamist ning kutseõppe läbimist võimaldavad õppeasutused õpetajate ja akadeemiliste töötajate kohta andmed õpetajate ja akadeemiliste töötajate alamregistrisse õpetaja ja akadeemilise töötajana tööle asumise, töölt lahkumise või muude §-s 18 toodud andmete muutumise päeval, välja arvatud iga aasta septembris, kui nimetatud andmed esitatakse viie tööpäeva jooksul, ning välja arvatud § 18 lõike 3 punktides 15, 15[1] ja 16 toodud andmed, mis esitatakse kord aastas 10. novembriks. Registrisse esitatud andmete õigsuse eest vastutab andmete esitaja[49]. Registrisse puudulike või ebaõigete andmete tahtmatul või tahtlikul esitamisel ja nende avastamisel on andmete esitaja kohustatud esitama parandused vea avastamise või sellest teatamise päeval[50].

EHISe[51] andmete kontrollimisel selgus, et ühel õpetajal puuduvad EHISes andmed riigikeeleoskuse kohta. Järelevalves selgus, et õpetajal on D-kategooria tunnistus. Õpetaja haridustasemeks on EHISes märgitud bakalaureusekraad või vastav kvalifikatsioon, tegelikult on õpetajal magistrikraadile vastav haridustase. Õpetaja kvalifikatsioon on märgitud EHISes mittevastavaks, sõlmitud on tähtajatu tööleping. Õpetaja kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Ühe õpetaja kvalifikatsioon oli märgitud EHISes mittevastavaks. Järelevalves selgus, et õpetaja on lõpetanud diplomiõppe õppekava 18.12.2003. Kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Ühe õpetaja ja ühe õppealajuhataja andmed EHISes seisuga 14.02.2026 ei kajastunud, kuid nad olid asunud tööle vastavalt 09.02.2026 ja 01.02.2026.

Määruse[52] kohaselt on õpetajate ja akadeemiliste töötajate alamregistrisse andmete kandmise ja muutmise alusdokumendiks tööleping.

Eripedagoog töötab EHISe[53] andmetel koolis koormusega 1,0. Töötaja koormust oli muudetud alates 01.10.2025, kuid töölepingu muudatused oli töötaja allkirjastanud tagasiulatuvalt 02.11.2025 ning direktor allkirjastas järelevalve ajal 07.04.2026.

Lähtutud ei ole määruses sätestatust, mille kohaselt tuleb andmed EHISesse kanda dokumendi alusel.

Järelevalvemenetluse ajal EHISe andmed korrastati.

2.3. PGSi[54] kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus.

---

[47] Järelevalveosakonna nõuniku 28.01.2026 korraldus nr 9.5-2.2/22-23/25/66 „Õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 14.04.2023 korralduse nr 9.5-2.2/22-23/25/10 „Tallinna Mahtra Põhikooli haldusjärelevalve õiendi kinnitamine" muutmine“.
[48] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 22 lg 2.
[49] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 6 lg 1.
[50] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 6 lg 2.
[51] EHIS, 06.04.2026.
[52] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 20 lg 1 p 2.
[53] EHIS, 14.02.2026, 06.04.2026.
[54] PGS, § 37 lg 2.

EHISe[55] andmetel oli koolis 607 haridusliku erivajadusega õpilast ja neli sotsiaalpedagoogi, üks eripedagoog, üks koolipsühholoog.

Järelevalves selgus, et ühe sotsiaalpedagoogiga on tööleping sõlmitud hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerijana, mitte sotsiaalpedagoogina, sõlmitud on tähtajaline aastane tööleping. Töötaja kvalifikatsioon sotsiaalpedagoogina nõuetele ei vasta – puudub erialane kõrgharidus või sotsiaalpedagoogi kutse.

PGSi[56] kohaselt saab tähtajalise töölepingu sõlmida vaid õpetajaga, kuid tugispetsialistiga, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, ei saa töölepingut sõlmida.

Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele koolipsühholoogil – puudub erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või koolipsühholoogi kutse, sõlmitud on tähtajatu tööleping. Kui tugispetsialisti kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, ei saa teenust lugeda tagatuks.

Eripedagoog töötas EHISe[57] andmetel koolis koormusega 1,0, töötades samal ajal teises koolis koormusega 1,19 ja lasteaias koormusega 0,5, kokku koormus 2,69. EHISe andmete täpsustamisel selgus, et eripedagoog on 22.01.2026 teises koolis töölepingu peatanud. Järelevalve ajal oli eripedagoogi koormus 1,5 (1,0 koolis ja 0,5 lasteaias).

Järelevalves esitati töötaja tunniplaan, mis kinnitati[58] järelevalve ajal, ja kust nähtub, et eripedagoogi tööaeg koolis on kolmel päeval nädalas (esmaspäev, kolmapäev, neljapäev) kl 8.25–14.45.

Märgime, et eripedagoogi ülesanded on laiemad, kui kajastub tunniplaanis. Eripedagoogi ülesandeks on õppija arengu- ja õpioskuste taseme kindlaks tegemine ja tema arengut mõjutavate tegurite ning arengu- ja õpivajaduste väljaselgitamine; vanemate toetamine ning õpetajate juhendamine ja nõustamine õppija õppe planeerimisel ja läbiviimisel; alarühma, õpiabirühma- või individuaaltundide ettevalmistamine ja läbiviimine õppeasutuses[59].

Direktori hinnangul ei kata eripedagoogi koormus 1,0 kooli vajadusi.

Logopeedi koolis ei tööta.

Direktori sõnul koolis kohapeal logopeedi teenus tagatud ei ole, teenust tagatakse Tallinna Õppenõustamiskeskuse kaudu. Konkurss logopeedi ametikohale on välja kuulutatud.

Logopeedi teenuse osutamisega seoses on õpilased ja nende vanemad pandud olukorda, kus teenust saab ainult väljaspool kooli. Tugispetsialistide määruses[60] on sätestatud, et teenuseid osutatakse õppeasutuses või vanema nõusolekul muus asukohas. Kui teenust osutatakse ainult väljaspool kooli, siis on vanem sunnitud teenuse saamiseks kas olema nõus või jääb teenus saamata. Määruses sätestatu tähendab teenuse osutamist koolis ja vaid eri põhjustel on loodud võimalus teenuse saamiseks väljaspool kooli.

[55] EHIS, 06.04.2026.
[56] PGS, § 74 lg 7.
[57] EHIS, 06.04.2026.
[58] Direktori 06.04.2026 käskkiri nr 2-1/43 „Eripedagoogi töö planeerimine“.
[59] Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“, § 2 lg 3 p 1.
[60] Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“, § 3 lg 6.

Tugispetsialistide teenuse kirjeldus[61] esitab, et kõikide tugispetsialistide teenus on koolis õpilastele vajalik, et toetada õpilase arengut, võimetekohast õppimist ja sotsiaalseid oskusi ning ennetada õpilase õpitulemuste saavutamist ja õppimiskohustuse täitmist tekitavad probleeme. Tugispetsialistide teenus peab olema õpilastele kättesaadav koolis, et teenusest ei jää ilma üksi abivajav laps. Teenuse järele vajaduse ilmnemisel või õpilase ja vanema soovi avaldamisel peab õppeasutus korraldama õppijale võimaluse vestelda isiklikult tugispetsialistiga mitte hiljem kui nädala jooksul. Õnnetusjuhtumite puhul tuleb pakkuda teenust esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui järgmisel tööpäeval. Praeguse korralduse juures need nõuded kaetud ei ole.

Eestikeelsele õppele ülemineku aruandes[62] on märgitud vajadusena õpetaja abide rahastamine: jätkuvalt on oluline tagada õpetaja abide rahastamine üleminekuklassides, et pakkuda õpilastele vajalikku individuaalset tuge ning toetada õpetajate töökoormuse tasakaalustamist.

Direktor märkis, et koolis on kaheksa õpetaja abi, kes on abiks algklassides klassiõpetajatele, sh eestikeelses õppes. 1.–5. klassis toimub õpe eesti keeles, v.a 3.eriklass.

2.4. Direktor võib sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks õpetajaga, kellel on vähemalt keskharidus ja kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine. Sellisel juhul peab direktor korraldama aasta jooksul uue avaliku konkursi[63]. Õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmise läbiviimise korra peab kehtestama kooli hoolekogu direktori ettepanekul[64].

Järelevalves esitati esmalt õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmise läbiviimise kord, mille oli kehtestanud[65] kooli direktor. Hoolekogu oli andnud nõusoleku[66] korra kehtestamiseks.

Seadusest tulenevalt peab korra kehtestama hoolekogu, mitte direktor. Kui dokumendi on kehtestanud selleks mitte pädevust omav organ, on dokument kehtetu.

Järelevalvemenetluse ajal esitati uus kord, mille oli kehtestanud hoolekogu[67].

Järelevalves selgus, et töötajaga, kes EHISes oli märgitud sotsiaalpedagoogiks, kuid kes tegelikult töötas hariduslike erivajadustega koordineerijana, on sõlmitud tähtajaline tööleping 21.06.2025–19.06.2026.

Ühe õpetajaga, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele, on sõlmitud tähtajaline tööleping 30.03.2026–19.06.2026. Juhiabi sõnul töötas õpetaja eelnevalt õpetaja abina ning töölepingut ei ole veel muudetud tähtajatuks.

Eestikeelsele õppele ülemineku aruandes[68] on märgitud, et töötajate värbamine on toimunud mitmes kanalis: kooli kodulehe, sotsiaalmeedia, Töötukassa ja CV-Online'i platvormide kaudu. Samuti on kasutatud võimalust kaasata õpetajaid Asendusõpetajate Programmi kaudu,

[61] Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord", § 2 lg-d 1 ja 2.
[62] Ülemineku aruanne, juuni 2025.
[63] PGS, § 74 lg 7.
[64] PGS, § 74 lg 6; PGS, § 73 lg 1^1 p 8.
[65] Direktori 27.06.2023 käskkiri nr 1-2/53.
[66] Hoolekogu 02.06.2022 koosoleku protokoll.
[67] Hoolekogu 02.04.2026 koosoleku protokoll nr 3.
[68] Ülemineku aruanne, juuni 2025.

koostööpartneriks on kujunenud Noored Kooli programm. Käesoleval ajal kasutatakse värbamiskeskkonda Teamdash.

2.5. Õpetaja kutsestandardi kohaselt otsib õpetaja võimalusi enesearendamiseks, arvestades ka haridusasutuse arenguvajadusi. Järelevalves oli vaatluse all, kas eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad on osalenud tänapäevasest õpikäsitusest lähtuvatel metoodikakoolitustel, eesti keele ja eestikeelse õppe metoodikakoolitustel.

Kooli arengukavas 2026–2028 on toodud välja tegevusnäitaja: vähemalt 90% õpetajatest osaleb lõimitud aine- ja keeleõppe (edaspidi *LAK-õpe*) juhi poolt korraldatud või pakutud koolitustes. Vähemalt kord trimestris on läbi viidud LAK-õppe või mitteformaalse keeleõppe koolitus. Iga õpetaja osaleb arengukava perioodi jooksul vähemalt kord tunnivaatluses väljaspool kooli.

Eestikeelsele õppele ülemineku aruandes[69] on märgitud, et on vajalik jätkata LAK-õppe koolitustega sihtrühmale, et tõsta õpetajate teadlikkust ja pädevust keelekümblusmetoodika rakendamisel.

Sisehindamise aruandes[70] on toodud välja, et kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaalu tõstmiseks on koostatud professionaalse arengu toetamise plaan ning sügisel viidi läbi sisekoolitus õpetajakutse taotlemiseks. Alates jaanuarist toimuvad individuaalsed konsultatsioonid portfoolio koostamiseks, et toetada õpetajakutse taotlemist veebruaris. Oluliseks peetakse, et süsteemsete koolituste kaudu rakendaks õpetajad mitteformaalseid keeleõppe meetodeid ja mõistaks nende väärtust ning eeliseid.

Direktori sõnul taotles veebruaris õpetajakutset üks õpetaja, kolm õpetajat on taotlemise protsessis.

2025/2026. õppeaastal on läbi viidud kolm õpiringi järgmistel teemadel: autonoomne motivatsioon, psühholoogilised baasvajadused, arengukava ja tunniraam. Veebruaris–mais on planeeritud veel neli õpiringi. Kokku tegutseb koolis kaheksa õpiringijuhti õpetajaskonna seast. Jaanuaris toimus Tartu Annelinna Gümnaasiumi külastus eesmärgiga tutvuda loodusainete lõiminguga III kooliastmes. Alates jaanuarist on õpiringides alustatud ühtse tunnistruktuuri väljatöötamist, et tagada õppimise kvaliteet ja ühtlustada õpetamispraktikaid. On koostatud koolitusplaan, mille raames on õpetajatele tutvustatud mitteformaalseid keeleõppemeetodeid. Õppeaasta esimeses pooles toimus neli koolitust ning teises pooles on plaanis veel kolm.

Tugevusena nähakse, et koolis on loodud läbimõeldud tugisüsteem, mis suurendab võimalust, et kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal suureneb; õpetajad on kaasatud professionaalsesse õppimisse ja õpiringid toetavad muutuste juhtimist; on tugev positiivne koolikultuur, mis toetab õpetaja heaolu ja motiveerib arengut. Õpetajatele on tutvustatud mitteformaalset keeleõpet, mis mitmekesistab ja rikastab aineõpet ning toetab keele omandamist loomulikus kontekstis.

Parendustegevusena on märgitud, et süsteemset seiret on vaja tugevdada – on vaja regulaarsemalt jälgida, kas koolitused mõjutavad õpetamispraktikaid, LAK metoodika kasutust, keeleõppe tulemusi.

Direktori sõnul on koolikollektiiv noor, vajadus on kaheksa kogenud õpetaja järele. Mure on õpetamise metoodikas, didaktikas.
Kvaliteedijuht lisas, et igas kuus toimuvatel koolisisestel LAK-õppe koolitustel osalevad kõik õpetajad.

[69] Ülemineku aruanne, juuni 2025.
[70] Sisehindamine 2026. Arengukava vaheanalüüs, jaanuar 2026.

Vestlusel osalenud õpetajate sõnul on koolitusi piisavalt ja koolitustel osalemist võimaldatakse. Uutele õpetajatele on määratud mentorid. Käesoleval õppeaastal on mentor 31 õpetajal. Ühel kogemustega õpetajal võib olla ka kaks menteed.

2.6. Ettepanek direktorile
Vaadata üle eripedagoogi töökorraldus, tagamaks eripedagoogiline tugi kõigile abi vajavatele õpilastele ning õpetajate juhendamine ja nõustamine õppija õppe planeerimisel ja läbiviimisel.

2.7. Ettekirjutused pidajale
2.7.1. Tagada koolis koolipsühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava spetsialisti poolt vastavalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitustele ja koolis üldise toe raames välja selgitatud vajadustele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74[1] lõikest 8. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
2.7.2. Tagada koolis logopeedi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava spetsialisti poolt vastavalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitustele ja koolis üldise toe raames välja selgitatud vajadustele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74[1] lõikest 10. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

3. Eesti keele ja eestikeelse aineõppe korraldus
3.1. PGSi[71] kohaselt peab õppekeskkond toetama õpilase arengut ja koolis tuleb lähtuda õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel riiklikes õppekavades ning teistes õigusaktides õppekeskkonnale sätestatud nõuetest. Vastavalt õigusaktides sätestatule peab õppekeskkond soodustama kommunikatiivset keeleõpet[72], kus õpilastel on omavahel silmside ja arusaamist toetav kaasõpilaste eeskuju, nt rühmapõhine õpe.

Järelevalves vaadeldi 12 õppetundi. Tagasisided olid erinevad, valdavalt õpetajat eneseanalüüsile suunavad, mõnes tagasisides oli juhtiv osa pigem tagasiside andjal, õpetajad ise analüüsisid tundi tagasihoidlikult. Tunnivaatluse ja sellele järgneva tagasiside vestluse eesmärk peaks olema toetada õpetaja professionaalset arengut, õppimisprotsessi kvaliteeti ja õpilaste tulemuslikku toetamist. Oluline on, et tagasiside suunaks õpetajat teadlikule eneseanalüüsile, mille kaudu õpetaja sõnastab ise oma edusammud ja edasised arengusuunad.

Tunnid olid sisutihedad ja vastasid ainekavale. Eesti keele, üldõpetuse, geograafia, kunsti- ja inimeseõpetuse õpetajad rääkisid tundides eesti keeles. Vahenduskeelt kasutati väga vähesel määral üksikjuhtudel õppesisu üksikasjade tõlkimiseks. Ühes tunnis (5.J klass) rääkis õpetaja suures osas vene keeles, eesti keele kasutamine toimus piiratud ulatuses. Õpetaja enda hinnangul puudub selle klassi õpilastel valmidus eestikeelseks õppeks. Teistes ainetes oli õpilaste eestikeelne verbaalne käitumine valdavalt passiivne ja/või reproduktiivne – õpilastel puudus võimalus end suuliselt väljendada. Õpilased kasutasid eesti keelt piiratud ulatuses õpetajate kõne kuulamisel, eestikeelsete tekstide lugemisel ja ka üleskirjutamisel. Õpetajate eestikeelne kontakt klassiga oli enamasti hea, samas puudus õpilaste omavaheline eestikeelne suhtlemine.

Vaadeldud eesti keele tundides olid tagatud põhieeldused kommunikatiivset keeleõpet soodustava õppekeskkonna loomiseks, kuid võimalusi ei kasutatud alati täies ulatuses, eesti keele õpe oli kohati grammatikakeskne. Kohtumisel õpilastega ei ilmnenud eesti keeles suhtlemisel probleeme. Laste kõnes esines ühildumisvigu, mis siiski ei takistanud eesti keeles suhtlemist.

Tunnivaatlused näitasid, et koolis üldjuhul ei kasutata aktiivõppemeetodeid järjekindlalt, tõhusalt ja märkimisväärses ulatuses. Vaadeldud tundides puudusid õpilastel võimalused

[71] PGS, § 19.
[72] PRÕK, lisa 1 p 1.7.

puutuda kokku ajakohase probleem- ja/või avastusõppega ning osaleda spontaanset eneseväljendust arendavates ajurünnakutes. Kasutati peamiselt kuulamise, lugemise arendamist, vähem tähelepanu pöörati rääkimisele ja kirjutamisele, kuid õpilaste eestikeelne eneseväljendusoskus areneb eeskätt loomulikus keelekeskkonnas ning eestikeelse aineõppe laiendamise kontekstis. Õpetajad eelistavad traditsioonilisi metoodilisi võtteid. Vananenud õppetöökorraldus on vastuolus tänapäeva riikliku õppekava nõuetega[73]. Üleminek eestikeelsele aineõppele nõuab eesti keele õpetamise metoodika ajakohastamist. Vaadeldud tunnid ei andnud kindlust, et õpilased saavutavad kooliastme lõpuks eestikeelses õppes nõutavad õpiväljundid.

Koolis on kehtestatud 80-minutilised tunnid. Tundide vaatlused näitasid, et 80-minutilised tunnid võivad olla keeleõppes õpilaste jaoks pikad, nende tähelepanu ja keskendumisvõime hajuv ja õpimotivatsioon langev. Sama märkisid ka vestlustes osalenud õpilased ja õpetajad. See võib olla üks riskitegur, mis võib avaldada negatiivset mõju üleminekuklasside õpilaste motivatsioonihoiakutele ja õpitulemustele.

Tunnivaatlustel nähtus, et koolis on probleeme õpilaste puudumistega, mõnes vaadeldud tunnis, nt 9.K, puudus kolmandik õpilastest, sh õpetaja sõnul on see tavapärane, et üheksast õpilasest kolm õppetundides ei osale. Ka teistes vestlustes märgiti, et õpilaste suur puudumine on koolis probleem – puudujaid on kuni kolmandik kooli õpilaste arvust.

Eesti Vabariigi haridusseadus (edaspidi *HaS*) sätestab, et õppimiskohustusliku lapse elukohajärgne vald või linn peab toetama vajaduse korral õppimiskohustuslikku last, seaduslikku esindajat ja kooli, luues tingimused õppimiskohustuse täitmiseks, sealhulgas 1) selgitama välja õppimiskohustuse täitmata jätmise põhjused ja õppimiskohustuse täitmist toetavad meetmed ning korraldama meetmete rakendamist; 2) korraldama koolitusi ja nõustamist õppimiskohustust mitte täitvate laste seaduslikele esindajatele, et toetada neid õppimistingimuste loomisel; 3) kehtestama õppimiskohustuse täitmise tagamiseks korra, milles määrab ametikoha või struktuuriüksuse, mille ülesandeks on rakendada käesoleva lõike punktis 1 nimetatud meetmeid, ja meetmetega seotud tegevuste korralduse[74].

Kooli arengukavas on tegevusnäitajana märgitud, et igal aastal vähemalt 90% õpetajatest osalevad vähemalt kolmes tunnivaatluses.

Tunnivaatlusteks on koolis välja töötatud tunnivaatlusvormid, kus on märgitud vaatluste eesmärgid, selgitused, vaatleja märkmed. Koostatakse analüüs, kus tuuakse välja, kuidas saavutati tunnile seatud eesmärgid, samuti tuuakse välja positiivsed märkamised ja parendamist vajav.

Koostatud on tunnivaatluste kokkuvõte[75], millest selgub, et õppeaastal 2023/2024 võeti koolis kasutusele uus professionaalse arengu suund „Tunnivaatluste hea tava“, mille alusel alustati 2024/2025. õppeaastal õpetajate omavaheliste tunnivaatluste süsteemiga. Vaatlused toimusid kord trimestris ning nende eesmärk oli toetada õpetajate refleksiooni, kolleegidevahelist õppimist ja õpetamiskvaliteedi tõusu. Aasta jooksul ei osalenud tunnivaatlustes 15 (23%) õpetajat. Õppeaasta lõpus oli õpetajatel võimalus anda anonüümselt tagasisidet tunnivaatlussüsteemi kohta. Tagasiside edastasid vaid kaks õpetajat – nende soovitus oli luua järgmisel õppeaastal mugavam ja selgem tunnivaatlusleht. Samuti nähti vajadust tõhustada tunnivaatluste analüüsi süsteemi ja „Tunnivaatluse hea tava”.

[73] PRÕK, § 5 lg 4 p 6.
[74] HaS, § 10^3 lg 3.
[75] 1+1 eneseanalüüs (kvaliteedihindamise kriteeriumid). Kriteerium: Kooli juhtimine on väärtuspõhine, koostöine ja arengule suunatud.

Tallinna Ülikooli kooliarendusprogrammi vaheanalüüsis[76] on toodud välja vajadus süvendada süsteemi, mille raames õppetoolijuhid saavad regulaarseid ülevaateid õpetajate osalemisest tunnivaatlustes. Samuti vajadus arendada koostöövõrgustikke teiste haridusasutustega, et võimaldada õpetajatel osaleda tunnivaatlustes ka väljaspool oma kooli. Samas kokkuvõttes on märgitud, et õpilaste eesti keele tase on tõusnud, nt 4.A klassi õpilased saavutasid 2024 oktoobris maksimaalsest tulemusest 23%, 2025 mais 56%, 4.H klassi vastavad näitajaid olid 38% ja 64% ning 4.J klassis 19% ja 33%. Sellest on järeldatud, et tulemuste võrdlus viitab keeletaseme paranemisele kõigis vaadeldud klassides, kusjuures suurim areng toimus 4.A klassis. Kuigi see areng on positiivne, ei järeldatud, et muutus on otseselt tingitud tõhusate õpistrateegiate kasutamisest, kuna õpilaste hinnangulised vastused strateegiate tõhususe kohta viitasid ka vähetõhusate strateegiate eelistamisele. Tunnivaatluste andmed näitasid, et õpetajad kasutavad tundides erinevaid õpistrateegiaid ning suunavad nende teadlikku kasutamist, mistõttu võib eeldada, et õpetajate juhendamisel on olnud positiivne mõju õpilaste keeleoskuse arengule, isegi kui õpilaste strateegiate tajumine ei ole veel täielikult kooskõlas teaduskirjanduses tõhusaks peetavate praktikatega.

Tunnivaatlustest on tehtud kokkuvõtteid töökoosolekul[77] ja õppenõukogus[78].

Sisehindamise aruandes[79] on toodud välja, et temaatilised tunnivaatlused toimuvad regulaarselt. 2024/2025. õppeaastal osales vähemalt kord tunnivaatlustel 77% õpetajatest, kuid 2025/2026. õppeaasta esimesel poolaastal käis tunde vaatlemas vaid 43% õpetajatest. Selle languse põhjuseks peetakse asjaolu, et võib olla suur hulk uusi õpetajaid, kes ei ole veel harjunud tunnivaatluskultuuriga. Parendusvaldkonnana nähakse tunnivaatluste osalusmäära ning ainekavade lõimimise ja ühtse tunnistruktuuri loomise protsessi.

Vestlustel osalenud õpetajad kinnitasid tunnivaatluste toimumist ja pidasid vaatlusi kasulikuks.

Koostatud on eestikeelsele haridusele ülemineku tegevuskava[80] 2024–2030, mis sisaldab hetkeolukorra kirjeldust ja planeeritavaid tegevusi õppeaastate lõikes.

Eestikeelsele õppele ülemineku aruandes[81] on märgitud, et kõiki kavandatud tegevusi ei saadud ellu viia, nt 2024/2025. õppeaastal ei osalenud õpetajad keelerändes, kuna oli keeruline leida neile asendajaid; planeeritud koostööüritused eesti õppekeelega koolidega, sealhulgas õpilasesinduse koostööprojekt Tallinna Nõmme Põhikooliga, jäid õpetajate suure töökoormuse tõttu ellu viimata. Keelerände projekti asemel toetati õpetajate eesti keele arengut keelekohviku formaadis, mis pakkus võimalust keelepraktikaks toetavas ja mitteametlikus keskkonnas.

Mitmed olulised tegevused viidi ellu. Loodi üleminekut toetav päevakava: igahommikustes sotsiaal-emotsionaalsete oskuste hommikuringides said õpilased harjutada eesti keelt mitteformaalses keskkonnas ning õppida oma emotsioone reguleerima. Kasutusele võeti üldõpetuse õppekorraldus, kus eesti keel, loodusõpetus ja matemaatika on lõimitud. 4. klassides jätkati kujundava hindamise rakendamist, et toetada õpimotivatsiooni. Õppetöö toimus koduklassides, mis on kujundatud vastavalt LAK-õppe põhimõtetele. Keeleõpet toetati formaal- ja mitteformaalõppe lõimimise kaudu kogupäevakooli raames – üleminekuklasside õpilastel oli võimalus tasuta osaleda õpioskuste ja keeleringides, kus nad said kinnistada õpitud teadmisi ning abi kodutööde tegemisel.

[76] Tallinna Ülikooli kooliarendusprogrammi vaheanalüüs, 10.06.2025.
[77] Töökoosolek, 06.01.2026.
[78] Õppenõukogu 29.08.2025 koosoleku protokoll nr 7.
[79] Sisehindamine 2026. Arengukava vaheanalüüs, jaanuar 2026.
[80] Tallinna Mahtra Põhikool. Eestikeelsele haridusele ülemineku tegevuskava.
[81] Ülemineku aruanne, juuni 2025.

Õpilaste eesti keele täiendavaks toetamiseks õpivad 1.–5. klassid kogupäevakooli raames - õpilastele on korraldatud tasuta huviringid, kus nad saavad keelt praktiseerida mitteformaalses keskkonnas. Samuti toimuvad igal hommikul sotsiaal-emotsionaalsete oskuste hommikuringid, mis viiakse läbi eesti keeles. Vene õppekeelega klassides toimub õpetamine osaliselt eesti keeles – vähemalt 40% õppeainetest on eesti keeles. Kõik kooliüritused toimuvad eesti keeles. II ja III kooliastmes on eesti keele lisatunnid välismaalt saabunud õpilastele, et toetada nende keelelist kohanemist ja õppetöös osalemist. Kaks õpilast osalesid VeniVidiVici projektis, mis toetas keele- ja kultuurikogemuse laienemist.

Direktor märkis, et kõik huviringid on koolis eesti keeles. Probleem on kolmandikus õpilastest, kes ei soovi huviringides osaleda. Kvaliteedijuht lisas, et keeleringid toimuvad kaks korda nädalas 1.–5. klassis, osalevad kõik õpilased, lisaks on eesti keele ringid Ukrainast tulnud õpilastele.
Õpilasesinduse liikmete sõnul on võimalus käia huviringides. Vestlusel osalenud kuuest õpilasest osaleb koolis huviringis üks õpilane, rohkem osaletakse huviringides väljaspool kooli. Vestlustel 4., 5. ja 9. klassi õpilastega toodi välja, et huviringides koolis üldiselt ei osaleta. Samas märkisid vestlustel osalenud õpilased, et osades ringides, mis peaks olema eestikeelsed, kasutatakse nii eesti kui vene keelt, mõned õpilased on osalenud või osalevad eesti keele kursustel väljaspool kooli.

Probleemina on aruandes nimetatud kohandatud õppematerjalide puudust: õpetajad tunnetasid tugevat vajadust kohandatud õppematerjalide järele, eriti keelekümblusklassides. Suur osa ajast ja energiast kulus sobivate materjalide loomisele. Väljakutseks on ajaloo ja kirjanduse valdkonna õppematerjalide kohandamine.

Direktori sõnul toetab õpetajaid Tallinna Õpetajate Maja juures tegutsev metoodikakeskus. Õpetajad koostavad ise palju õppematerjali. Kvaliteedijuhi sõnul kasutatakse palju õpetajate endi kohandatud materjale.
Vestlusel osalenud õpetajate sõnul valmistavad õpetajad õppematerjali ise, eelmisel õppeaastal oli keeruline 4. klassides. Õpetajad jagavad omavahel materjali. Igal reedel on õppetooli koosolek, kus 1.–4. klassi õpetajad arutavad töökorralduslikke küsimusi, sh õppematerjalidega seotut. Üks kord kuus toimuvad ühised koosolekud 1.–5. klassi õpetajatele.

Kooli hoolekogus[82] on otsustatud esitada Tallinna linna volikogule taotlus III kooliastmes vene keeles õppetöö läbiviimise kohta. Hääletamisel erapooletuid ja vastuhääli ei olnud.

Direktori sõnul läheb kool üle eestikeelsele õppele 2027/2028. õppeaastal. Kvaliteedijuht lisas, et koolis on ka vene õppekeelega klassides eestikeelne õpe 60% ulatuses.

Hoolekogu esindajate sõnul tehakse koostööd Tondiraba Huvikooliga. Igal aastal korraldatakse Mahtra Haridusfoorumit, kuhu kutsutakse töötajad, vanemad, huvilised, eksperdid, nt käisid Tallinna abilinnapea, Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse direktor. Veebruaris 2026 oli teemaks eestikeelsele õppele üleminek. Vanemate vähene osalus lastevanemate koosolekutel on piirkonna eripära, kool tegeleb sellega aktiivselt, et neid kaasata.

Direktori sõnul on koolis lastevanemate akadeemia 1.–5. klassi vanematele, mis peaks tooma kooli rohkem vanemaid ja mis on koosõppimise vorm. Kohal käib igast klassist kolmandik vanematest.

3.2. Kooli õppe kvaliteeti ja õpilaste akadeemilist edukust iseloomustavad mitmed riiklikult kogutavad ja esitatavad tegevus- ja tulemusnäitajad.

[82] Hoolekogu 17.02.2026 koosoleku protokoll nr 25/26 002.

Tabel 1. Põhikooli riiklike lõpueksamite sooritajate arv koolis aastate lõikes.

Õppeaine	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Eesti keel teise keelena	60	73	9	59	71	79	-	-
Eesti keel teise keelena (B1-tase)	-	-	-	-	-	-	71	71

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Tabel 2. Põhikooli ühtsete riiklike lõpueksamite keskmised tulemused Eestis keskmiselt ja koolis õppeaastate lõikes (%).

Õppeaasta	Eesti keel teise keelena, Eesti keskmine	Eesti keel teise keelena, kool
2017/2018	68,6	59,2
2018/2019	68,4	60,4
2019/2020	73,1	74,2
2020/2021	64,7	35,2
2021/2022	59,5	44,3
2022/2023	58,9	40,3
2023/2024	60,1	47,3
2024/2025	55,5	32,6

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

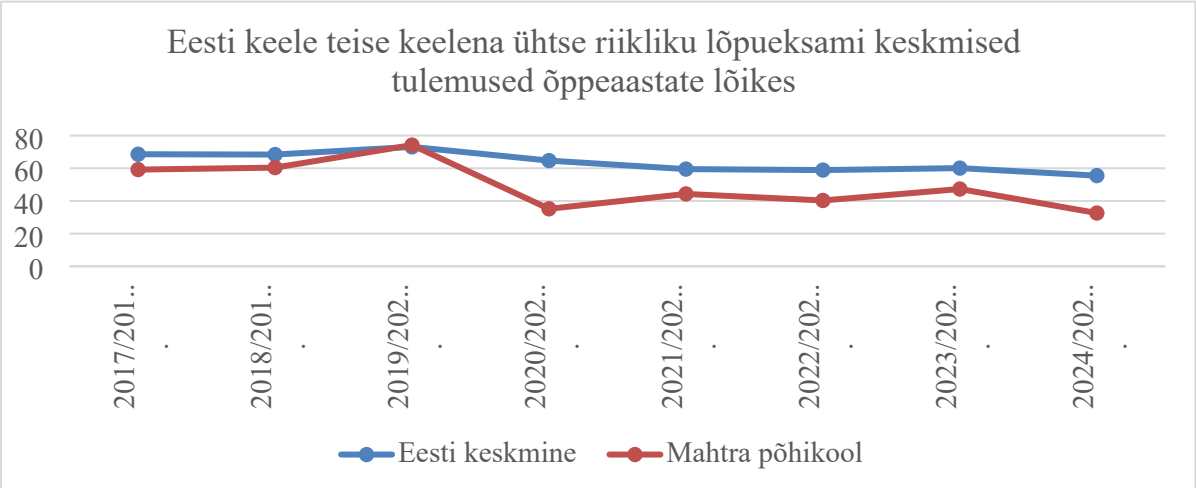

Joonis 1. Eesti keele teise keelena ühtse riikliku lõpueksami keskmised tulemused õppeaastate lõikes.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Koolis on eesti keele teise keelena riikliku lõpueksami tulemus olnud püsivalt alla Eesti keskmise ning vahe on pigem suurenenud (tabel 2, joonis 1).

Tabel 3. Põhikooli ühtsel riiklikul lõpueksamil mõnes aines alla 50% saanud lõpetajate arv aasta ja õppeaine lõikes.

Õppeaine	2018	2019	2021	2022	2023	2024	2025
Bioloogia	1	-	4	-	3	-	1
Eesti keel teise keelena	26	23	50	42	57	-	-
Matemaatika	16	17	51	55	65	57	50
Vene keel	4	3	8	4	2	-	1
Ühiskonnaõpetus	-	1	1	2	2	1	2
Inglise keel	-	-	2	2	2	-	5

Keemia	-	-	1	-	-	-	-
Eesti keel teise keelena (B1 tase)	-	-	-	-	-	38	60
Füüsika	-	-	-	-	-	1	-

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Eesti keel teise keelena ja matemaatika kui kohustuslikud eksamiained (tabel 3) toovad esile, et arvestatav osakaal lõpetajatest ei ole suutnud viimastel õppeaastatel vähemalt rahuldavat tulemust saavutada. Tabelist 4 nähtub, et lõpetajatest vähemus on suutnud saavutada eesti keeles teise keelena B1-taseme. Tabelitest 5 ja 6 nähtub, et koolis on vähe (ja kahaneva trendiga) neid, kes suudavad saavutada eksamil väga hea tulemuse (vähemalt 90%). Ühtaegu langeb keskmine tulemus, kasvab mitterahuldava tulemuse saanute osakaal ning langeb väga hea tulemuse saavutanute osakaal. See võib viidata süsteemsetele probleemidele õppimises ja õpetamises.

Tabel 4. Põhikooli eesti keele teise keelena (B1-tase) riikliku lõpueksami sooritajate ja vähemalt 60% saavutanute arv aastate lõikes*

Aasta	Sooritajaid	Üle 60% saavutanud
2024	71	20
2025	71	7

* 60% saavutamine ei ole ainus B1-taseme saavutamise kriteerium, lisaks on vajalik saavutada iga osaoskuse osas vähemalt üks punkt.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Tabel 5. Põhikooli eesti keele teise keelena riiklikul lõpueksamil alla 50% või vähemalt 90% saanud lõpetajate osakaal ning keskmised tulemused Eestis ja koolis, aastate lõikes.

Aasta	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sooritajaid koolis	60	73	9	59	71	79	70	70
Keskmine tulemus Eestis	68,6	68,4	73,1	64,7	59,5	59	60,1	55,5
Keskmine tulemus koolis	59,2	60,4	74,2	35,2	44,3	40,3	47,3	32,6
Alla 50% tulemuse osakaal Eestis (%)	26	24	13	30	37	38	37	46
Alla 50% tulemuse osakaal koolis (%)	43	32	0	85	59	72	54	86
Vähemalt 90% tulemuse osakaal Eestis (%)	28	24	27	19	15	14	16	13
Vähemalt 90% tulemuse osakaal koolis (%)	10	12	11	2	6	4	6	0

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Tabel 6. Põhikooli eesti keele teise keelena riikliku lõpueksami tulemuste jaotus koolis, aastate lõikes (%).

Aasta	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sooritajaid	60	73	9	59	71	79	70	70
Alla 50% arv	26	23	0	50	42	57	38	60
50…69% arv	11	22	4	6	19	10	21	5
70…89% arv	17	19	4	2	6	9	7	5
Vähemalt 90% arv	6	9	1	1	4	3	4	0

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Tabel 7. Põhikooli lõpueksamite sooritamine õppeaine ja eksami tüübi lõikes, sooritajate/lõpetajate arvud 2024/2025. õppeaastal.

Õppeaine	Riiklik eksam	Koolieksam
Ajalugu	1	-
Bioloogia	6	1
Eesti keel teise keelena	70	59
Füüsika	8	-
Inglise keel	22	5
Keemia	2	-
Matemaatika	74	47
Vene keel	19	-
Ühiskonnaõpetus	18	2

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Eesti keeles teise keelena koolieksami sooritajate suur arv võib tähendada, et koolis on praktika, kus riiklikul eksamil mitterahuldava tulemuse saanutel on võimalik koolieksam kergemini positiivsele tulemusele sooritada.

Direktori sõnul kajastavad tabelites esitatud tulemused kooli tegelikku olukorda. Hoiakutes on täheldatud positiivseid märke, aineõppe sisu tulemustes on olnud langust, aga see hakkab tõusma, eesti keel on paremaks läinud. Tegutsetakse selle nimel, et viie aasta pärast oleks kool muutunud.
Õpilasesinduse liikmete sõnul võiks eesti keele oskust parendada huviringides osalemine, eestikeelsete valikainete võimalus, suurem suulise osa /kõne/ osakaal tundides.

Hoolekogu esindajate sõnul konkreetseid näitajaid hoolekogus analüüsitud ei ole, kuid kool on viimastel aastatel astunud suuri samme, et tasandada õpilaste sotsiaal-majanduslikku tausta. Õpetajate teemat on pidevalt seiratud, vaimset heaolu seiratakse regulaarselt (kord kuus) nii õpilastel kui töötajatel. Sammhaaval kujundatakse paremat õpikeskkonda õpilastele.

Koolis on õppeaastate lõikes analüüsitud erinevaid tulemusnäitajaid, nt eesti keele tasemetöö tulemusi 4. ja 7. klassides, eesti keel teise keelena eksami tulemusi. Jaanuaris 2026 koostatud arengukava vaheanalüüsis[83] on märgitud, et 2024/2025. õppeaastal tõsteti eestikeelse aineõppe maht vähemalt 40%-ni kõigis vene õppekeelega klassides. 2025/2026. õppeaastal suurendati see osakaal 60%-ni. Loodi LAK-õppe metoodikakeskus, mille kaudu viidi nii kooli personali kui ka laiemalt Eesti haridustöötajate jaoks läbi vähemalt üks LAK-teemaline koolitus kuus. Järjepideva LAK-metoodika kasutamise ebastabiilsuse ja suure personali liikuvuse tõttu ei ole soovitud keeleoskuse taset veel saavutatud, kuid 4. klasside tulemused näitavad positiivset kasvutrendi. Parendusvaldkonnana on märgitud, et järjepidevuse puudumine ja personalivoolavus on takistanud soovitud keeleoskuse taseme saavutamist.

Jaanuaris 2026 on koostatud ülevaade[84] eesti keele teise keelena lähtetasemetestide tulemustest, millest selguvad nõrgad kohad, nt oskused ei arene ühtlaselt; nõrk grammatika; madal keeleoskus 3.J klassis; väga madal keeleoskus 6. klassides; väga madal keeleoskus 8. klassides. Tugevusena on märgitud, et 3.A ja 3.H näitasid häid tulemusi.

3.3. PGSi[85] kohaselt peab kool koostama kooli järjepideva arengu tagamiseks arengukava. Arengukava koostatakse vähemalt kolmeks aastaks. Arengukavas tuleb määrata kooli arengu

[83] Sisehindamine 2026. Arengukava vaheanalüüs, jaanuar 2026.
[84] Lähtetasemetestide tulemused nov_dets 2025, 12.01.2026.
[85] PGS, § 67 lg-d 1, 2; PGS, § 71 lg 2 p 1; PGS, § 73 lg 1^1 p 1.

eesmärgid ja põhisuunad. Arengukava peab kinnitama kooli pidaja[86] ja sellele peab andma arvamuse hoolekogu[87]. Kooli direktor peab korraldama arengukava avalikustamise kooli veebilehel[88].

Arengukava perioodiks 2026–2028 on pidaja kinnitanud[89] ning seda on hoolekogule tutvustanud direktor[90]. Protokollist ei selgu, et hoolekogu oleks arvamust avaldanud. Arengukava on avalikustatud kooli veebilehel[91].

Vestlusel osalenud hoolekogu liikmed kinnitasid, et hoolekogu koosolekul on arengukava arutatud.

Arengukava on suunatud kooli järjepideva arengu tagamiseks, määrates ära kooliarenduse põhisuunad ja valdkonnad, tegevuskava kolmeks aastaks ning arengukava uuendamise korra. Arengukava koostamisel on lähtutud õigusaktidest, arengustrateegiast „Tallinn 2035", haridusvaldkonna arengukavast 2021–2035.

Arengukavas on toodud välja, et koolis õppis 2025. aasta juuni seisuga 709 õpilast. Nendest 132 olid uussisserändajad, kellest 120 pärit Ukrainast. Enamik õpilasi rääkis emakeelena vene keelt, Ukraina sõjapõgenike seas oli levinud nii vene kui ukraina keel. Eesti keelt emakeelena rääkis vaid üks õpilane.

Arengukavas on esitatud ka riskid ja nende juhtimiseks rakendatavad tegevused, nt on riskina nimetatud, et eestikeelsete ainete mahu kasv võib põhjustada õpilastele õppekava omandamisel väljakutseid. Riskijuhtimisel rakendatavateks tegevusteks on toodud välja järgmised: kool kaasab tugispetsialiste, sealhulgas logopeedi ja eripedagoogi, et toetada õpilasi keelelise kohanemisega; aineõpetajatele korraldatakse koolitusi, kuidas õpetada eesti keeles mitmekeelsele õpilaskonnale; vanematele korraldatakse infotunde ja jagatakse juhiseid, kuidas kodus toetada eesti keele ja aineõppe omandamist; kool rakendab üldõpetuse põhimõtteid (1.–4. klass), et vähendada õpilaste koormust ja toetada teadmiste omandamist terviklikul viisil; õppeprotsessis rakendatakse lõimingut, et siduda eesti keel teiste õppeainetega ja toetada keelelist arengut.

Arengukavas on seatud kolm strateegilist eesmärki ning selle juurde kuulub tegevuskava eesmärkide täitmiseks. Tegevuskavas on esitatud tegevused õppeaastati, määratletud baas- ja sihttase, tegevusnäitajad, vastutajad.

Eesti keele õppega seonduvalt on toodud välja baas- ja sihttase eesti keele õppes, nt 4. klassi eesti keele tasemetöö keskmine tulemus 2025 – 26%, 2028 – 80%; 7. klassis 2025 – 25%, 2028 – 60%, eksami tulemus 2025 – 31%, 2028 – 60%. Tegevusnäitajad: iga klass osaleb vähemalt kuues õppekäigus õppeaasta jooksul; koolil on vähemalt kaks partnerkooli ja realiseerunud vähemalt neli koostööprojekti; 40% õpilastest osalevad eestikeelses huvihariduses.

Direktori sõnul on tegemist alles rakenduva arengukavaga, Kultuuriranits toimib. Kvaliteedijuht lisas, et 1.–5. klassi õpilased käivad vähemalt korra trimestris muuseumides, ettevõtetes, vastavalt projekti eesmärkidele. Detsembris käivad õpilased teatris eestikeelseid etendusi vaatamas.

---

[86] PGS, § 67 lg 2.
[87] PGS, § 73 lg 1^1 p 1.
[88] PGS, § 67 lg 3.
[89] Tallinna Haridusameti juhataja 12.03.2026 käskkiri nr 1/26/199 „Tallinna Mahtra Põhikooli arengukava kinnitamine".
[90] Hoolekogu 28.08.2025 koosoleku protokoll nr 3.
[91] https://mahtrakool.edu.ee/wp-content/uploads/2026/04/arengukava.pdf.

Õpilasesinduse liikmete sõnul käiakse muuseumides, nt on käidud AHHAA Keskuses, Meremuuseumis, ja väljasõitudel, nt Tartus, Saaremaal.

3.4. PGSi[92] kohaselt peab koolis tegema sisehindamist. Sisehindamine peab olema pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks selgitatakse välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad. Kooli sisehindamise korra peab kehtestama[93] direktor, esitades selle enne arvamuse andmiseks hoolekogule[94].

Järelevalves esitati sisehindamise kord, mille oli direktor kehtestanud[95] ja mis oli esitatud enne arvamuse andmiseks hoolekogule[96]. Hoolekogu protokollis on märgitud, mida sisehindamise korras muudeti võrreldes 2024. aastas kehtestatud korraga, hoolekogu liikmete arvamuse avaldamine protokollis ei kajastu.

Kvaliteedijuhi sõnul lisati 2026. aastal sisehindamise korda lähtetaseme testid.

Kooli arengukava koostamisel on arvestatud sisehindamise tulemustega. Välja on toodud, et õpilaste õpiedukus jääb alla Eesti keskmisele, mis on seotud kooli sotsiaalmajandusliku ja keelelise kontekstiga. Tasemetööde ja põhikooli lõpueksamite tulemused viitavad mahajäämusele, eriti eesti keeles kui teises keeles. Eesti keele eksamitulemuste keskmised punktisummad on olnud järgmised: 2022/2023 – 38 punkti, 2023/2024 – 45 punkti, 2024/2025 – 31 punkti. Keskmiselt saavutab B1 keeleoskustaseme vaid ligikaudu viiendik 9. klassi õpilastest. Õpilasuurimuse 2024 andmetel tajuvad õpilased õppimist keerulisena ning kasutavad madala tõhususega õpistrateegiaid, mis on seotud vähese õpimotivatsiooni ja nõrkade õpitulemustega. Sihipärane sekkumine on õpetaja-õpilase suhete kvaliteedi parandamisse toonud positiivseid muutusi: õpilased tunnevad end õpetajatega suhtlemisel turvalisemalt ja kindlamalt. Arengukava 2026–2028 väljakutseks on õpilastevaheliste suhete kvaliteedi parandamine ja kiusamise vähendamine.

Sisehindamine on olnud koolis pidev protsess, mida tõendavad järelevalves esitatud[97] ülevaated.

3.5. Kooli õppenõukogu peab õppeaasta lõpul läbi arutama õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ja tegema ettepanekuid juhtkonnale kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks[98].

Õppenõukogu protokollis[99] kajastub nii õppetöö tulemuste ülevaade kui väljakutsed järgmiseks õppeaastaks. Juhtkonnale ettepanekuid ei ole esitatud.

Direktori sõnul on õpetajate kaasamisprotsess olnud põhjalik ja pikk. Arutelud on toimunud eelnevalt töörühmades.

3.6. Kooli üheks õppe- ja kasvatusalaseks kohustuslikuks dokumendiks on õppeaasta üldtööplaan, mis peab olema dokument, millega viiakse ellu arengukavas ja õppekavas esitatut, arvestades eelmise õppeaasta sisehindamise parendusvaldkondi ja õppeaasta üldeesmärki[100].

[92] PGS, § 78 lg 1.
[93] PGS, § 78 lg 3; PGS, § 71 lg 2 p 8.
[94] PGS, § 73 lg 1[1] p 12.
[95] Direktori 31.03.2026 käskkiri nr 1-2/15.
[96] Hoolekogu 17.02.2026 koosoleku protokoll nr 25/26 002.
[97] Tallinna Ülikooli kooliarendusprogrammi vaheanalüüs, 10.06.2025. Lähtetasemetestide tulemused nov_dets 2025, 12.01.2026. Sisehindamine 2026. Arengukava vaheanalüüs, jaanuar 2026.
[98] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 6.
[99] Õppenõukogu 29.08.2025 koosoleku protokoll nr 7.
[100] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.

Määrus[101] sätestab, et üldtööplaan vormistatakse alapunktidena vastavalt tegevusvaldkondadele. Igas alapunktis määratletakse ülesanded, tegevused, vastutajad ja tähtajad. Haridus- ja teadusministri määruse[102] kohaselt peab üldtööplaani kinnitama enne õppeaasta algust õppenõukogu.

Üldtööplaan on kinnitatud õppenõukogu koosolekul[103] ja on koostatud lähtudes kooli arengukava ja õppekava, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest, nagu näeb ette määrus. Tegevused on sõnastatud üldistatult ja nendest ei selgu, mida ja mis ajaks konkreetselt tehakse.

Kvaliteedijuhi sõnul on partnerkoolideks Tartu Annelinna Gümnaasium ja Südalinna Kool. Toimunud on keeleränne, vahetatud kogemusi kogupäevakoolist, augustis 2027 toimub ühisprojekt keelelise keskkonna loomiseks. Õpetajate sotsiaal-emotsionaalsete oskuste ja teadmiste ning hirmude kaardistamine seoses eestikeelsele õppele üleminekuga ja seoses personaliliikuvusega on edasi lükatud järgmisele õppeaastale.

3.7. Ettepanek pidajale

Toetada vajaduse korral õppimiskohustuslikku last, seaduslikku esindajat ja kooli, luues tingimused õppimiskohustuse täitmiseks, sealhulgas selgitada välja õppimiskohustuse täitmata jätmise põhjused ja õppimiskohustuse täitmist toetavad meetmed ning korraldada meetmete rakendamist; korraldada koolitusi ja nõustamist õppimiskohustust mitte täitvate laste seaduslikele esindajatele, et toetada neid õppimistingimuste loomisel.

3.8. Ettepanekud direktorile

3.8.1. Viia õppetunni tagasisidevestlusi läbi viisil, kus eneseanalüüsil põhinev dialoog toetaks õpetajat tema tugevuste teadvustamisel ja teadlike arengueesmärkide seadmisel ja mis aitaks kaasa õpikäsituse rakendumisele ning õpilase õppimisele keskendunud koolikultuuri kujundamisele.

3.8.2. Toetada õppetunni tagasisidevestluse kaudu õpetaja professionaalset arengut, pakkudes arutelupõhiseid soovitusi, andes õpetajale võimaluse selgitada oma valikuid, jagada tähelepanekuid ning sõnastada ise oma edasised eesmärgid.

3.8.3. Analüüsida 80-minutiliste õppetundide tulemuslikkust, seda eelkõige keeleõppes ja nooremates klassides ning kaaluda võimalust lühendada 80-minutilised õppetunnid erivajadustega (eeskätt suurema uussisserändajate osakaaluga) lastega klassides tavapärase akadeemilise tunni (45 minutit) pikkuseks.

3.8.4. Pöörata õpetajate tähelepanu õpilaste eestikeelse seotud kõne kujundamisele, andes õpilastele rohkem võimalusi rääkida, reflekteerida, oma seisukohti põhjendada, asendades katkendliku monoloogilise kõne dialoogidega ning visualiseerida õppesisu järjekindlalt ja mitmekülgselt.

3.8.5. Pöörata rohkem tähelepanu eesti keele õppijate produktiivsete osaoskuste (rääkimine ja kirjutamine) arendamisele.

3.8.6. Julgustada eesti keele õpetajaid ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajaid kasutama aktiivõppemeetodeid ja/või nende elemente.

3.8.7. Kaasajastada eesti keele õpetamise metoodikat eestikeelsele õppele üleminekuklassides ja tavaklassides lähtuvalt kommunikatiivse keeleõppe põhimõtetest.

3.8.8. Analüüsida õpilaste osalust õppetöös ja rakendada täiendavaid meetmeid õpilaste õppimiskohustuse täitmiseks.

---

[101] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.
[102] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 2.
[103] Õppenõukogu 29.08.2025 koosoleku protokoll nr 7.